

Kärnavfallsrådets verksamhetsplan 2019

Inledning

Kärnavfallsrådet ska enligt dir. 2018:18 utreda och belysa frågor om hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall samt om avställning och rivning av kärntekniska anläggningar. Rådet ska lämna råd till regeringen i dessa frågor. Viktiga målgrupper utöver regeringen är berörda myndigheter, kärnkraftsindustrin, kommuner, intresserade organisationer samt politiker och massmedier. Rådet arbetar med och för sina målgrupper genom bland annat möten, seminarier, publikationer samt genom webbplatsen: www.karnavfallsradet.se

Kärnavfallsrådet är tvärvetenskapligt. Ledamöterna har hög kompetens inom naturvetenskap, teknik, samhällsvetenskap, juridik samt humaniora och kan göra ingående vetenskapliga analyser. Rådet strävar efter att bidra till att regeringen får ett bättre beslutsunderlag genom att studera frågor om kärnavfall och använt kärnbränsle utifrån ett brett perspektiv baserat på rådsledamöternas samlade kompetensområde.

För att bidra till kunskapsuppbyggnaden i Sverige följer rådet utvecklingen och diskussionen om hantering av kärnavfall och använt kärnbränsle i andra länder.

Förutom att beskriva rådets verksamhet är verksamhetsplanen underlag för budgetförslaget för 2019.¹

Under verksamhetsåret avser rådet främst att fokusera på följande områden:

- genom olika aktiviteter stödja regeringen i att bedöma Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) ansökningar om tillstånd till slutförvar för använt kärnbränsle, som nu är i ett läge där regeringen ska fatta beslut och därför är extra viktigt
- granskning av SKB:s forskning, utveckling och demonstrationsprogram²
- förstudier och författande av Kunskapslägesrapport (Klr) 2020

Rådets arbete 2019

1. Bedöma SKB:s arbete

Bedöma SKB:s ansökningar om tillstånd för slutförvar för använt kärnbränsle

Våren 2011 lämnade SKB sina ansökningar till Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt (mark- och miljödomstolen) och till Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).

Rådet följde mark- och miljödomstolens huvudförhandling under hösten 2017. SSM granskade ärendet i en parallell process enligt kärntekniklagen³. Rådet följde även denna process och hade kontinuerlig dialog med SSM i frågor av gemensamt intresse.

Den 23 januari 2018 lämnade Mark- och miljödomstolen och SSM sina yttranden till regeringen som beslutar om eventuell tillåtlighet enligt miljöbalken⁴ och tillstånd enligt kärntekniklagen. Rådets

¹ Dnr Komm2018/963/M 1992:A

² SKB:s Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall.

³ Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

⁴ Miljöbalk (1998:808)

huvuduppgift är att vara regeringens rådgivare bland annat i frågor om använt kärnbränsle. Kärnavfallsrådet avser att stödja regeringen med en belysning av frågor genom till exempel seminarier, hearings och publikationer (se mer under Kunskapslägesrapport 2020 nedan). Regeringen har gett SKB möjlighet att senast 30 april 2019 komplettera sina ansökningar och yttra sig kring handlingar som skickats till Miljö- och energidepartementet. Om detta material remitteras så avser Kärnavfallsrådet att lämna ett remissyttrande till regeringen.

Bedöma SKB:s ansökningar om Slutförvar för låg- och medelaktivt avfall (SFR)

SKB lämnade sina ansökningar om att bygga ut Slutförvaret för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) till mark- och miljödomstolen och till SSM under 2014. Den 11 december 2017 kungjorde mark- och miljödomstolen ansökan. Mark och miljödomstolen planerar att hålla huvudförhandlingar i målet under 2019 (september–oktober). Rådet avser att vara stöd för regeringen i denna tillståndsprocess och bl.a. närvara vid förhandlingarna.

Bedöma Fud-program 2019

I september 2019 kommer SKB att publicera sitt program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall (Fud-program 2019)⁵. Kärnavfallsrådet har till uppgift att göra en självständig bedömning av SKB:s Fud-program och att lämna sitt yttrande till regeringen. Under hösten 2019 kommer rådet att påbörja sin granskning av programmets delar där rådet har specialkompetens. Granskningen fortsätter under första delen av 2020 och i juni 2020 publiceras rådets yttrande i serien Statens Offentliga Utredningar (SOU).

Följa planeringen av slutförvar för långlivat radioaktivt avfall (SFL)

I Fud-program 2016 angav SKB att en säkerhetsvärdering av SFL är planerad till 2018, förvaret beräknas tas i drift tidigast 2045. En platsvalsprocess har ännu inte börjat. Rådet kommer att följa planerna för detta slutförvar.

Följa arbetet med avveckling och rivning

Rådet kommer att fortsätta följa arbetet med avveckling och rivning av kärntekniska anläggningar i Sverige och i andra länder och planerar att genomföra både nationella och internationella studiebesök.

2. Publikationer

Kunskapslägesrapport 2020 (Klr)

I februari vartannat år (fr.om. 2018) redovisar rådet föregående två års arbeten samt sin självständiga bedömning av det aktuella läget inom kärnavfallsområdet i en kunskapslägesrapport som publiceras i serien Statens Offentliga Utredningar. Syftet med Klr 2020 är att belysa viktiga frågor kring regeringens beslut om eventuellt tillåtlighet/tillstånd till SKB:s ansökan om ett slutförvar för använt kärnbränsle. I Klr 2020 kommer Kärnavfallsrådet att lyfta nya frågor, samt frågor som uppmärksammats tidigare och som rådet fortfarande anser är viktiga för att SKB ska ha förutsättning att bygga ett säkert slutförvar.

Under 2019 anordnas seminarier och workshops. Det som framkommer vid dessa seminarier och workshops kommer att användas vid författande av Klr 2020. Författandet av rapporten kommer att pågå kontinuerligt under 2019.

---

⁵ Enligt 25 § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet

Övriga rapporter

Rådet kommer eventuellt att publicera ytterligare rapporter än de som beskrivits ovan. Vid behov kan rådet anlita externa experter för att skriva rapporter om ämnen som behöver undersökas närmare.

Informationsblad publiceras löpande på rådets webbplats. I februari 2019 planerar rådet att publicera ett informationsblad om läget på Kärnavfallsrådet och rådets arbete under 2018.

Rådet planerar att göra en översikt av de länder där rådet varit på studiebesök med syfte att ge en bild av kärnavfallsområdet i dessa länder.

3. Seminarier och möten

Enligt Kärnavfallsrådets direktiv ska rådet utreda och belysa viktiga frågor genom utfrågningar och seminarier. För att förbättra och bredda/fördjupa rådets kunskapslägesrapport planerar rådet att anordna ett antal seminarier, workshops och andra undersökningar.

Under våren 2019 anordnar Kärnavfallsrådet, tillsammans med Riksarkivet och Linnéuniversitet en workshop med arbetstiteln *Prevent to forget, help to remember*. Fokus kommer att vara på hur information och kunskap om olika slutförvar kan bevaras långsiktigt. I samband med workshopen planerar rådet att tillsammans med övriga arrangörer publicera en rapport.

Under sommaren 2019 planerar rådet att för fjärde året i rad anordna seminarier vid Almedalsveckan. Syftet är huvudsakligen att nå målgruppen politiker.

Under året planerar rådet att anordna ett seminarium eller en workshop om stegvis prövning enligt kärntekniklagen.

Kärnavfallsrådet har planer för ytterligare seminarier som ännu inte har beslutats.

I rådets uppdrag ingår att ha en regelbunden dialog med regeringen och övriga målgrupper. Under våren avser rådet att presentera en uppdaterad lägesbeskrivning för politiker vid bl.a. Miljö- och energidepartementet.

Löpande under året planerar rådet att genomföra ett flertal möten med sina målgrupper.

Kärnavfallsrådet kommer att ha 6 interna rådsmöten under 2019:

Rådsmöte 1: 29 januari

Rådsmöte 2: 19, 20, 21 mars (planerad studieresa)

Rådsmöte 3: 14 maj

Rådsmöte 4: 3 september

Rådsmöte 5: 22, 23, 24 oktober (planerad studieresa)

Rådsmöte 6: 3 december

4. Omvärldsbevakning och studiebesök

För att få kunskap om läget i andra länder åker rådet på studiebesök, är med i internationella arbetsgrupper och medverkar vid internationella konferenser. Destination för studiebesök kommer att bestämmas i början av verksamhetsåret. Kärnavfallsrådet kommer att beskriva sin omvärldsbevakning i KlR 2020.

OECD/NEA (OECD Nuclear Energy Agency)

Advisory Bodies to Governments (ABG) är ett samarbete mellan OECD/NEA, Kärnavfallsrådet och motsvarande rådgivande organisationer i USA, Storbritannien, Schweiz, Frankrike och Tyskland. Under sommaren 2019 har rådet för avsikt att medverka vid det årliga mötet som organisationen arrangerar i Tyskland.

Kärnavfallsrådet följer och deltar även i andra projekt inom OECD/NEA bl.a. Forum on Stakeholder Confidence (FSC), Information, Data and Knowledge Management (IDKM) och den planerade gruppen Building Constructive Dialogues between Regulators and Implementers in Developing Geological Repositories for Radioactive Waste (RIDDD).

Internationella konferenser

Rådets ledamöter och kansli deltar i relevanta seminarier och konferenser. I april 2019 planerar exempelvis rådet att delta i en konferens för projektet Modern2020⁶ som handlar om mätprogram, vilket rådet flera gånger uppmärksammat.

5. Övrigt**Webbplats**

På webbplatsen publicerar rådet rapporter, protokoll, yttranden och andra publikationer. Där publiceras finns även information kring rådets seminarier och annan verksamhet. Det finns en engelsk version av webbplatsen där ett urval av engelska publikationer och annan information publiceras.

Remissärenden

Kärnavfallsrådet svarar på remisser från olika myndigheter.

Carl Reinhold Bråkenhielm

Kärnavfallsrådets ordförande

Peter Andersson

Kärnavfallsrådets kanslichef

---

⁶ <http://www.modern2020.eu/>